külad „nüüd lagedad“ on, ja rahva-arvu loetakse kõiges 233 peret (talu). Sõjahaavade parandamiseks on kirikule kroonu abiga hiljuti uus torn ehitatud, katus peale pandud ja ära värvitud; kiriku sisse on laudadest võlv ja uus koor ehitatud, kuid puuduvad veel põrand, istepingid, kantsel ning altar ja müürid tarvitavad hädasti krohvimist ning lupjamist. 9 aastat hiljemini — 1743. a. puuduvad ikkagi veel kantsel, altar, pingid ja põrand. Pikkamööda kasvab elanikkude arv. 1752. a. loetakse juba „umbes 250 peret“, 1766. a. on koguduses 4700 ja 1775. a. 5190 hinge. Üksikasjalikumad teated vanemast ajast on juhulised, sest 1739. a. hävitas tuli õpetajamajaga ühes ka kõik vanemad dokumendid.

1734. a. tuleb veel ette, et surnuid „mujale kui surnuaiale“ maetakse, kuid õpetaja laseb säärasel korral, asjast teada saades, surnukehad välja kaevata ja kiriku juurde tuua. 1752. a. kirikukatsumisel võib õpetaja tõendada, et kõik surnud surnuaeda maetakse. Surnuaed on kiriku ümber. Vene riigivalitsuse 1773. aasta korralduse põhjal asutatakse kirikust eemale uus surnuaed, mille tarvituselevõtmine rahva poolt tõsist vastupanekut leiab, sest et tema pind liiga vesine olevat. Kiriku eestseisus kardab koguni mässu ja tunnistab rahva soovi kohasema surnuaia kohta põhjendatuks, mille tõttu ka valitsuselt luba saadakse surnuaeda paremasse kohta asetada. 1756. aastal ehitas Vaimastvere mõisa omaniku v. Schwartzi lesk kiriku altari külge kivist kabelihoone kihelkonna „suurtsugu elanikkude“ matusepaigaks.

1779.—1821. a. oli Laiuse õpetajaks Heinrich Johann von Jannau, kes iseäranis oma Liivi- ja Eestimaa pärisorjuse ajaloo läbi, milles ta pärispõlve tingimuste parandamist nõuab, tuttavaks on saanud.

1793. aastal müüdi Laiuse kirikumõisast tolleaegse konvendi otsusel kümme talupoega 600 rubla pankoraha eest ära Võikvere mõisale, mille omanikuks Laiuse kirikuõpetaja H. J. v. Jannau oli.

18. aastasaja lõpu- ja uue aastasaja alguseaastad on talupoegadele väga rasked. 1786. aastal maksis üks riia vakk rukkeid 2 rubla, odrad 1 rbl. 40 kop., kaerad kuni 1 rubla, missuguseid hindu ka kõige vanemad inimesed ei mäleta. Kaks aastat hiljemini on hinnad veelgi kerkinud (rukkid — 2 rbl. 50 kop., odrad 2 rbl., kaerad 1 rbl. 20 kop. vakk). Inimesed jäävad puuduliku toitmise pärast nõrgaks, ei suuda küllalt haigustele vastu panna. 1806. aastal läheb lugu mõne vahepeal parema aasta järel jälle õieti kurvaks. Vihm rikub vilja täiesti, 4 nädalat enne jõulu ei ole talupoegadel enam leiba olemaski, nad söövad kõrti ja aganaleiba, „nagu kõige suurema nälja ajal“. Järgmisel aastal teeb kõrvetav põud oma hävitustööd. Mardipäevaks on näljahäda juba täieline. Nõrgaks jäänud inimesed langevad haigustele ohvriks, nii et iga päev surnuid maetakse. 1808. a. kevadel tõuseb surevus kohutavale kõrgusele: jaanipäevaks on juba 483 surnut surnuaiale kantud. Ärevuses jätavad terved pered, naised ja lapsed ühes, oma elukohad maha ja põgenevad hulgal Venemaale, et sealt näljasurmast pääsmist otsida.